

GRONINGEN

EERSTE JAARGANG

NO 1 MEI 1989

NEONTHAL

FAMILIEBLAD VOOR BEELDENDE KUNST

RUUD DE RODE

EINDEXAMEN

MINERVA

THEO SCHUILING

Feestmutsjes

Van toen wij wisten dat wij een feestje voor kindjes moesten organiseren, namen wij ons voor vrolijk te blijven. Het moest dan maar een groot feest worden met veel pruilende lipjes en niet oprecht gemeente smart. Nu, dat was ons wel toege-
daan. Toen de eerste kindjes aanbelden gaven wij hen een fijn klemmend feestmutsje met een elastiekje eraan, en eens zij er allemaal waren met allemaal een mooi gekleurd mutsje op, en met rode wangetjes inde zon hadden plaats gevonden met een glaasje krentjebrij en een rietje daarin en wij hen een fijne bevroren visstick versierd met een beetje ketsjup en een vlaggetje hadden gepresenteerd, mochten zij rauwe gehaktballetjes happen. Wij hadden de schommeltjes uit een stelling gehaald en daaraan de touwtjes gespannen met de gehaktballetjes daaraan, en ofschoon de eerste lipjes reeds pruilden en ook hier en daar al om mama werd geroepen, konden wij toch de sfeer weer goed maken door een andere groep de op de bodem vastgeplakte kwartjes vanuit een met ijsblokjes en water gevuld tonnetje op te laten duiken. Toen wij hen daarna nog het spelletje met de wormpjes en de haakjes hadden laten doen, konden wij hen, nadat we de bandjes van hun fietsjes hadden doorsneden, met een gerust hart en moe en voldaan van wat een zware doch bevredigende dag was geweest, thuiswaarts zenden

op ons blad!

Inhoud:

- * eindexamententoonstelling academie Minerva
- * een gesprek met Qurina Dijkstra
- * technische ruudbriek
- * een jaar Apollohuis
- * gedicht Theo Schuiling
- * progr. net.wave.orange - een Groninger zomer-mani-palpatie
- * 'vallende ziekte' copiegrafiek van de hand van Ruud de Rode
- * Aandacht voor Herman Kruyder
- * rubriek der polemiek
- * bij sommige schilderijen heb ik dat heel sterk.
- * tentoonstellingen

Colofon:	Jeanine Geerts	Peter de Rooden
	Irene Hanenbergh	Theo Schuiling
	Dineke van Huizen	Ruud Venekamp
	Frank Lenferink	Harry van der Woud
	Ruud de Rode	

Redactie: Frank Lenferink, Ruud Venekamp en Harry van der Woud

Prijs per exemplaar: drie gulden
Oplage: honderd stuks

Redactie & correspondentieadres: NEONTHAL
Oude Boteringestraat 57
9712 GE Groningen

Eindexamententoonstelling 1989 Academie Minerva Groningen

Aan de hand van de redactieleden, loopt u even mee?

Voordat u de grote hal betreedt zijn er rechts uit de flank beelden te bewonderen van Johan Rumpt. Rumpt blijkt een echte beeldhouwer, bezig met volumes, tussenruimten en verhoudingen. Vooral in zijn -uit Durox-blokken vervaardigd- beeld bereikt hij met sobere middelen een verbluffende spanning. Aan hem gaat de mode echter ook niet voorbij gezien de aanwezigheid van wandbeelden, die bovendien onontkoombaar verwijzen naar Judd.

Het werk van de schilder Roelf Jan Gerrits geeft eveneens aanleiding tot tevredenheid. Zijn hoek met huiskamertaferelen tonen ons een enigszins wrange gezelligheid met veel behang. Een ware topper is zijn video, de neerslag van zijn studiereis naar Corsica om het aldaar knorrende varkensras 'Porc Corse' te bestuderen, een compilatie van prachtige foto's en tekeningen.

Dan is onze wandeling plots een heel eind gevorderd, reeds voorbij de posthume uitbuiting van een grootvader.

Onderweg veel goed uitgevoerd, maar veilig en vertrouwd neo-geo gezien. De enkele realisten doen ons het ergste vrezen voor het Noordelijk Realisme. Twee schilders die haar afsterven wellicht kunnen uitstellen, hebben er terecht voor gekozen hun werk te exposeren bij Hofsteenge aan het Zuiderdiep, om zich meteen te nestelen in het Wiek XX / Mokum -circuit.

Terug in de Martinihal: Ioan Toporan zal met zijn schilderij 'Mainstream' ongetwijfeld het begeerde Japanse kookboek, uitgelooft door Duyvis op hun pakjes Japanse nootjes, in de wacht slepen. We hopen dat Ioan kan koken.

De sexschilderijen van Hetty Visser dienen vermeld wegens keuze van deze thematiek.

Vervolgens werden we aangetrokken door het kunststoffen krukje van Johan de Vries, met een minimum aan materiaal weet hij een uiterste aan letterlijke kracht (uitgetest) te bereiken.

Beeldhouwer Jeannie Jansen verrast met haar 'object 6', een L-vormig wandbeeld waarin materiaal en techniek op een perfecte elementaire wijze zijn aangewend.

De schilderij-kasten van Liesbeth Milort vielen ons op en tegen, teveel Ger van Elk. Probeert ze de tegenwoordig zo in zwang zijnde dubbele gelaagdheid te bereiken door overal maar plastic folie om heen te spannen?

Leuk voor jong en oud is het verhaal 'de kleine krokodil' van illustratrice Mies van Hout.

Tot slot moeten we nog gewag maken van de kleine schok die door ons heen voer bij het bekijken van een schilderij van Yolanda Hezemans, schaamteloos jatwerk uit Constants 'het verhoor'.

De redactie.

Het examenjaar verschilt wel degelijk van de andere jaren, de alles overheersende gedachte over het examen en de wil daar goed voor de dag te komen.

Q.: Elk schilderij moet een wereldschilderij worden. Je gaat in zo'n examenjaar eigenlijk braver schilderen, het hindert je bij het nemen van risico's. Pas de laatste maanden kon ik als het ware over het examen en de tentoonstelling heen kijken en besepte ik dat deze gebeurtenis ook maar een momentopname is.

In het vijfde jaar verandert ook de relatie met je docenten, die wordt losser en meer op gelijke voet. Sommige docenten hebben het erg druk (veel studenten) en hierdoor worden de atelierbezoeken (besprekingen) wel eens wat kort.

R.: Hoe kijk je terug op de academietijd als geheel?

Q.: Alles wat ik nu met schilderen kan, heb ik daar geleerd. Iedereen op de academie is met 'kunst' bezig en van lieverlee raak je er zelf steeds mee in betrokken. Niet dat ik zonder kritiek terug kijk. Er bestaat bijvoorbeeld geen enkele consensus in het lerarencorps over wat goed en niet goed is. Dit leidt soms tot zeer verbazingwekkende verschijnselen. Sinds kort is er een commissie ingesteld die de verhoudingen tussen de verschillende richtingen binnen de afdeling schilderen gaat onderzoeken.

Ook vind ik dat er van de studenten wel wat meer mag worden gevraagd. Een studentieachtiger houding. Op de afdeling schilderen kan meer aandacht worden besteed aan materiaal en techniek.

R.: De toekomst?

Q.: Ik heb toelating gedaan voor de Rijksacademie en Ateliers 63, toch heb ik soms twijfels of ik nog weer begeleid wil werken. Word ik niet toegelaten dan ga ik natuurlijk zelfstandig door en vraag ik tzt een startstipendium aan.

Dit examen was toch een afsluiting, ik heb het gevoel dat ik nu weer echt voor mezelf aan het werk kan, dingen verder onderzoeken. Ik verwacht ook wel dat zich behoorlijke veranderingen in mijn werk zullen voltrekken. In ieder geval ga ik proberen met het beter uitbuiten van schilderkunstige middelen mijn beelden te versterken.

-vrouw met stierekop-
olieverf op doek 250x150 cm

TECHNISCHE RUUDBRIEK

en andere tips

Over goedkope olieverf:

De olieverf van Winton in 200 ml tubes heeft binnen enkele jaren de markt stormenderhand veroverd.

Reden: slechts een tientje per tube. Bij elke verf waarvan de prijs van alle kleuren dezelfde is, rijzen vraagtekens. Zo ook bij Winton. Hoewel de Engelse fabriek eerlijke informatie verstrekt, bestaat toch de kans dat gebruikers hier onvoldoende notie van nemen. De nummers

4	Cadmium Oranje
5	Cadmium Rood
6	Cadmium Rood Donker
30	Scarlet Lake
42	Vermiljoen

zijn, overigens met vele andere kleuren, niet erg kleurkrachtig, maar wat veel ernstiger is dat ze vermengd met wit zelfs in het donker verbleken. Niet gebruiken dus, dunkt me.

Bovenstaand euvel doet zich ook voor bij Amsterdam olieverf van Talens. Als goedkope olieverf heeft 'Amsterdam' trouwens onterecht een slechte naam.

In menig opzicht verdient ze de voorkeur boven Winton. De verf is wat langer. En vele kleuren zijn kleurkrachtiger (mind you: kleurkracht en kleurechtheid zijn niet hetzelfde!) Vergelijk eens het ceruleumblauw van Winton en Amsterdam. Voor de roden en oranjetinten vormt Lukas van Schmincke (Düsseldorf) een goed en eveneens redelijk goedkoop alternatief, plusminus f23,- voor een tube van 350 ml.

Een spielat getest:

Bij het prepareren van opgespannen linnen kunnen behoorlijke spanningen optreden. De tussenlatten gaan bol staan. Een gewone spielat (6½ cm breed, 1½ cm dik) van 2 meter lengte breekt bij een gebogen zijn van meer dan 18 cm.

Boeken:

Heeft u zin in lachen en wilt u ook wat opsteken over beeldende kunst, koop dan: TOPKUNST, officiële beeldende kunst na 1945 door D. Kraaijpoel (Academie Minerva Pers) Al tijden in de ramsj (oa bij Wristers voor f6,75) ligt 'De nieuwe beweging in de schilderkunst (en andere opstellen)' van Theo van Doesburg.

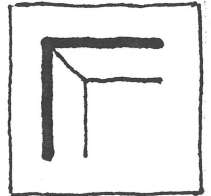
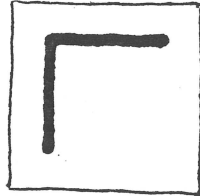
pag. 47: "Het gehalte der kunstenaars moest gezuiverd worden. De impressionist, met zijn liefde voor al wat der klodder is, ontaardde innerlijk en uiterlijk tot schilderend hordedier; behaard en vuil. Na het offensief der kubisten begon er een lach door dit harig wezen te spoken, want proletarisch in beginsel begreep het niets van wat des geestes is."

Hoe maak ik mijn ramen zonder dat zij tijdens het opspannen krom of ineenslaan gaan?

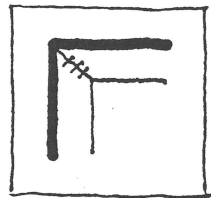
- A. Stap in of op uw ter beschikking staande vervoermiddel en rij naar dichtstbijzijnde houthandel dan wel doe-het-zelf-zaak, en betrek daar enig hout wat er in uw ogen geschikt uitziet (bv. enige vurenlatten van $1\frac{1}{2}$ à 2 cm dik & 4 à 5 cm breed) + een plaat hardboard + rondhoutjes (zie G). Alsmede spijkers en schroeven (bij voorkeur $\oplus$).
- B. Rij naar huis, meet de latten op gewenst formaat & zaag ze vervolgens 45 graden, en wel als volgt:

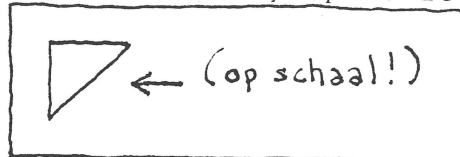
- C. Maak op de vloer een hoek van 45 graden, bv met tape: leg hierin de latten:

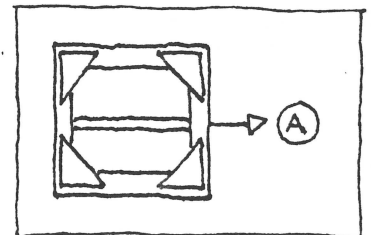
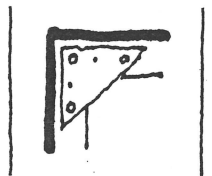
en niet deze met de door u betrouwbaar geachte nietmachine:

- D. Zaag enige (niet al te) fikse driehoeken uit, de door u gekochte plaat hardboard, opdat ze er plus-minus zo uitzien:

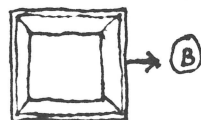
- E. Draai de bij C uitgevoerde opdracht om, plaats hem in de ook in C gemaakte hoek, plaats dan op de twee latten de bij D gemaakte driehoek en bevestig deze met de gekochte spijkers en schroeven:

- F. Doe voort tot dit geheel ontstaat:

plaats eventueel, afhankelijk van het formaat, nog een tussenlat (A).

- G. Draai het raam om en bevestig met kleine spijkertjes op de voorkant rondhoutjes (B)

doorsnede rondhoutje

- H. U bent de trotse bezitter van uw eerste zelf gemaakte raam en van de som gelds die u heeft bespaard. SUCCES

like A PRAYER

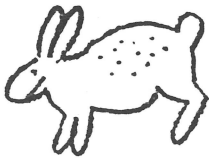
like A VIRGIN

HOLIDAYS

It's time FOR THE good times
oh yeah.

RABBIT
TIME
MADONNA
TIME

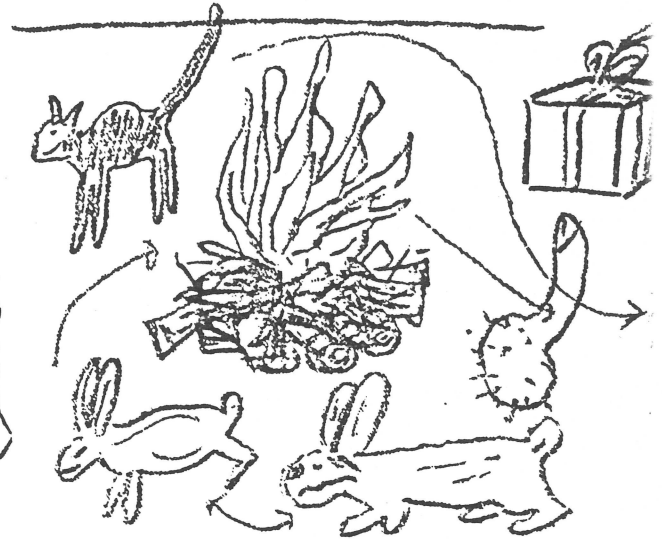
I'll MAKE you a bi

SURPR

I've got a bad desire

oh oh oh

I'm on fire

love, blood and

soul - ducks
birds
horses
hearts

and the deers -
stayed alone on a

two-unity in their rounds,
as a love-unity

Happy unity

Lucky deers, dear

RABBIT passion

LOVE OR HATE

OR just passion

Sinds een jaar werk ik als dienstweigeraar in Het Apollohuis te Eindhoven. Toen mij om een bijdrage voor dit blad werd gevraagd, leek het mij het meest zinvol om over Het Apollohuis en mijn ervaringen aldaar te schrijven, aangezien mijn beeldende werk het afgelopen jaar praktisch stil heeft gelegen.

Het Apollohuis is in 1980 opgericht door Paul Panhuysen en Remco Scha. Het behoort na De Appel in Amsterdam tot de oudste nog functionerende kunstenaars-initiatieven in Nederland. Paul en Remco kochten samen het voormalige fabriekspand aan de tongelresestraat 81, waarin ooit een huzarenkazernes, een sigarenfabriek en een parfumbabriek (parfum Apollo, vandaar: Het Apollohuis) gevestigd waren. De begane grond werd als expositieruimte ingericht. Als men als bezoeker het gebouw betreedt, beland je eerst in een kantoortje en daarna in de grootste van de drie expositieruimtes, die ongeveer 6x20m. meet. Er zijn nog twee kleinere zijruimtes, die samen een ongeveer even groot oppervlak beslaan als de grote ruimte. Op de verdiepingen erboven bevinden zich twee werkruimtes, de woonruimte van Paul en Hélène Panhuysen, logeerakkommodatie voor gasten, kantoorruimte en een bergzolder.

Het Apollohuis wordt door Paul en Hélène gerund, met de hulp van een dienstweigeraar (ondergetekende) en een aantal vrijwilligers. Het Apollohuis is een stichting met een stichtingsbestuur, dat vooral een adviserende functie heeft, bijvoorbeeld met betrekking tot het financiële beleid. Het Apollohuis draait geheel op subsidies, voor het grootste deel van WVC, maar ook van de provincie Brabant en de gemeente Eindhoven. Het expositie- en concertprogramma wordt vooral bepaald door Paul, geassisteerd door Hélène.

Per jaar zijn er ongeveer 35 concerten en ruim 10 tentoonstellingen. De concerten en tentoonstellingen vinden in dezelfde ruimtes plaats, wat nu en dan tot enige improvisatie noopt. Maar het confronteren van muziek met beeldende kunst past binnen het streven van Het Apollohuis, om kunstvormen te stimuleren die de traditionele begrenzingen tussen de verschillende artistieke disciplines overschreiden. Daarbij valt bijvoorbeeld te denken aan de zogenaamde "audio-art" oftewel geluidskunst, waarbij beeldende middelen met geluid gekombineerd worden. Momenteel zijn 3 installaties te bezichtigen van resp. Ron Kuivila, Paul Demarinis en Ollivier Coupille. Ron Kuivila werkt met parallel door de ruimte gespannen elektriciteitsdraden, waar hij stroom onder hoogspanning door stuurt. Daardoor springen vonken over. Dat ziet er visueel vrij spectaculair uit, maar veroorzaakt tevens geluiden, die middels contactmikrofoons versterkt worden. Paul Demarinis laat een traditionele grammofoonplaat afspelen met behulp van een laserstraal. Eigenlijk had ik afspelen tussen aanhalingstekens moeten plaatsen, want de geluiden die ontstaan verschillen nogal van het geluid dat een reguliere platenspeler ten gehore brengt. Ollivier Coupille werkt eveneens met elektronika.

De muziek die in Het Apollohuis te beluisteren valt wordt wel aangeduid als "nieuwe muziek", een nogal ruim en moeilijk te definiëren begrip. Nieuwe muziek is op zijn minst experimenteel en grensverleggend van aard. Dat kan door het bouwen en bespelen van nieuwe muziekinstrumenten met geheel eigen mogelijkheden. Of door nieuwe wegen te zoeken in het bespelen van meer traditionele muziekinstrumenten, zoals de viool of de menselijke stem. De Amerikaanse zangeressen Meredith Monk en Shelley Hirsch, maar ook "onze eigen" Greetje Bijma slagen erin zang verfrissend verrassend te doen klinken. Hun stemgebruik is ook sterk beïnvloed door allerlei vormen van etnische muziek: de zang van eskimo's, Tibetaanse monniken, de Chinese opera etc.. Dit gebruiken van etnische elementen is een andere vorm van muzikale vernieuwing. Dan zijn er componisten als de new wave musicus Arnold Dreyblatt, die uitgebreid gebruik maken van boventonen in hun muziek. Boventonen zijn tonen die optreden naast de grondtoon die gespeeld wordt. In traditionele muziek worden dergelijke tonen zoveel mogelijk uitgebannen. In de piano gebeurt dat door de hamers die de snaren aanslaan met vilt te bekleden.

Wat de beeldende kunst betreft is het wat lastiger het interessegebied te omkaderen. In ieder geval wil Het Apollohuis kunstenaars presenteren die in het museum- en galeriecircuit (nog) niet aan bod komen. Dat kan zijn omdat ze commercieel niet interessant zijn, of omdat ze nog niet zo lang als kunstenaar werkzaam zijn. Verder hebben Paul en Hélène een lichte voorkeur voor systematisch en/of serieel werkende kunstenaars (Guy Rombouts, Jiri Valoch, Berend Hendriks, Siebe Hansma e.a.). Vaak ook nemen exposerende kunstenaars de ruimte als uitgangspunt voor een installatie. Erg dogmatisch kan men de programmering in ieder geval niet noemen. Zo exposeert Huug Pleysier in juni een serie etsen

Dat het draaiende houden van een plek als Het Apollohuis nogal wat werk met zich meebrengt merk je als je er een tijdje werkt. Mijn eigen bezigheden vertonen een aantal konstantes die wekelijks, maandelijks en jaarlijks terugkeren. Zo moet iedere week een lading post verwerkt worden. Uitnodigingen en informatie van kunstenaars die ooit iets in Het Apollohuis deden gaan bij de van hun aanwezige dokumentatie, terwijl de rest opzij gelegd wordt of in mappen in dozen verdwijnt. Elke maand gaan er bijna 700 enveloppen met kaarten over de activiteiten de deur uit. Die moeten daarnaast van tijd tot tijd door de stad verspreid worden, evenals eventuele affiches. Tentoonstellingen moeten worden opgebouwd en weer afgebroken. Voor concerten moet de nodige apparatuur opgesteld worden, terwijl ik van ieder optreden een geluidstape opneem. Elk jaar worden de expositieruimtes helemaal opnieuw in de verf gezet. En zo zou ik nog een tijdje door kunnen gaan.

Wat het werk vooral leuk maakt, is het kontakt met de kunstenaars, de musici en het publiek. Vooral beeldende kunstenaars verblijven vaak wat langer in Het Apollohuis, bijvoorbeeld om een installatie op te bouwen. Het is interessant om te zien hoe kollega's (want dat zijn het in feite) een en ander aanpakken. Daar valt een hoop van te leren. Van "hoe het moet", maar ook juist van "hoe het niet moet". Een ander interessant aspekt vind ik, dat je langer met het geëxposeerde werk wordt gekonfronteerd, minimaal een week of drie. Dat zorgt ervoor dat je er een relatie mee opbouwt, zoals dat bij eenmalig museumbezoek nooit mogelijk is. Tot sommig werk krijg je na verloop van tijd meer toegang, ander werk gaat meer en meer vervelen, of verraaft zijnzwakke kanten. In die zin is het een bijna menselijke relatie. Tenslotte heeft mijn verblijf in Het Apollohuis mijn blik verruimd ten aanzien van het gebruik van diverse middelen, zoals eigen gebouwde apparaten, elektronika, het combineren van verschillende media.

Het unieke van een plek als Het Apollohuis is dat het door een kunstenaar is opgericht en wordt geleid. Paul Panhuysen heeft geschilderd en werkt momenteel voornamelijk aan allerlei geluidsobjecten, snareninstallaties e.d., waarmee hij tevens performances geeft. Vaste partner bij zijn kunstzinnige arbeid is Johan Goedhart. Het Apollohuis geeft Paul de mogelijkheid zijn visie op wat volgens hem kunst zou moeten zijn verder uit te dragen. Daarmee stimuleert hij kollega kunstenaars en geeft hij hen de mogelijkheid naar buiten te treden.

Ik denk dat het voor het artistieke klimaat in Nederland zeer gunstig is dat er een aantal van dergelijke eigenzinnige plekken bestaan.

Peter de Rooden
Eindhoven, 16-5 -1989

En in het kunstmatige licht
van de nieuwe dageraad,
ontwaakt die andere mens.
Ons vreemder
dan onze vroegste voorouders.

Theo Schuiling

3 maart 1988

8 juli t/m 13 aug
do t/m zo 12-18 uur
en op afspraak

8 juli t/m 27 aug
elke dag van 9-24 uur

Winkelopeningstijden

•immer
•8 juli t/m 28 aug
iedere dag van
12-16.30 uur

8jjuli t/m 27 aug
do t/m zo 12-18 uur

Winkelopeningstijden

8 juli t/m 27 aug
do t/m zo 12-18 uur

8 juli t/m 27 aug
- za-zo 13-18 uur
en op afspraak

8 juli t/m 27 aug
do t/m zo 13-18 uur

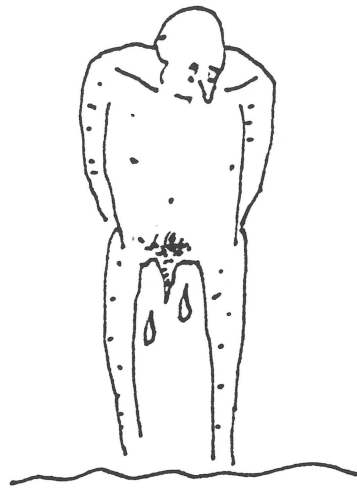
8 juli t/m 27 aug
Open dinsdag 19.30-22.30
Op goed geluk en op
afspraak: 050-711927

- Kunst voortvluchtig op de terp
- Koffie, thee en kano-koeken

8 juli t/m 27 aug
do Tt/m zo 13-18 uur
buiten altijd open

8 juli t/m 27 aug
do t/m zo I3 -I8 uur

I juli t/m 27 aug
za-zo I2-I8 uur en
op afspraak
I.Hanenbergh

Rudo de Rope 89

Expositiebezoek, een nagekomen bericht:

Aandacht voor Herman Kruidt (1881-1935)

Van 18 december '88 tot 12 februari van dit jaar waren er sinds tijden méér dan enkele schilderijen van Kruidt samengebracht, maar liefst 19 stuks. Hoewel ik als fan van zijn werk hierover zeer verheugd was, bevreesde mij de context waarbinnen dit gebeurde. Zijn werk hing in Boymans op 'Ensor, Hodler, Kruidt en Munch, vier wegbereiders van het modernisme'. Teveel eer voor Kruidts invloed op latere schilders, dunkt me. Internationaal valt zijn naam in het niet bij de andere drie, hoe onterecht ook gezien het peil van zijn oeuvre. Met drie vrienden bezocht ik bovengenoemde expositie, zij waren nauwelijks op de hoogte van de schilder Kruidt. Schrijver dezes was wel bevooroordeeld en voelde zich na bezichtiging van het getoonde bevestigd. Ik was zeer benieuwd naar de reactie van mijn vrienden. Ze bleken unaniem van mening dat Kruidt veruit de beste schilder was van de vier. De onbekendste schilder schiep het beste werk! We zijn opgevoed met 'de schreeuw' en 'puberteit' van Munch, talloze reproducties hebben daarvan gezien. Geconfronteerd met de werkelijke schilderijen, 'gewoon' hangend tussen andere werken blijken ze te mager in de verf, onbeholpen vorm gegeven en vooral oninteressant van kleur. Hun door alle kunstboeken gegeven impact maken ze niet waar. Een bittere gewaarwording, dat wel. De berglandschappen van Hodler troffen door hun enorm clichématige oplossingen. Maar als je er twee had gezien, moest je vooral de andere bergen niet meer gaan bekijken, wilde je niet een beetje misselijk worden. Ensor, één van de weinige moderne schilders die nog wel bewonderd wordt door 'hedendaagse' impressionisten en realisten, bakt er toch achteraf gezien weinig van. Aan theatrale middelen geengebrek, maar zijn gemodder met verf begint al gauw tegen te staan. Nee, dan 'de wagenmaker' van Kruidt, een samenballing van heroïek en tragiek. 't Zou me geenzins verbazen als de eclectistische expressionist Lüpertz van dit werk goede notie heeft genomen. Wat het werk van Kruidt zo bijzonder maakt is dat het lijkt of hij telkens zijn vorig werk vergeet en zich steeds opnieuw volledig stort op dat ene schilderij. Hij vormt, vernietigt, herstelt totdat het werk er als voorbestemd uitziet. Hij gaat hierbij geen enkele compositorische moeilijkheid uit de weg. Wat te denken van de rij stenen op de voorgrond van 'de haan', een beetje slimme schilder omzeilt een dergelijk probleem, Kruidt niet. Hij doet geen enkele concessie, deze enig werkelijke expressionist tussen de twee wereldoorlogen, die Nederland gekend heeft.

Ruud Venekamp

Zelfportret 1933 Herman Kruyder

De haan 1933 olie op doek 109x123 cm Stedelijk Museum Amsterdam

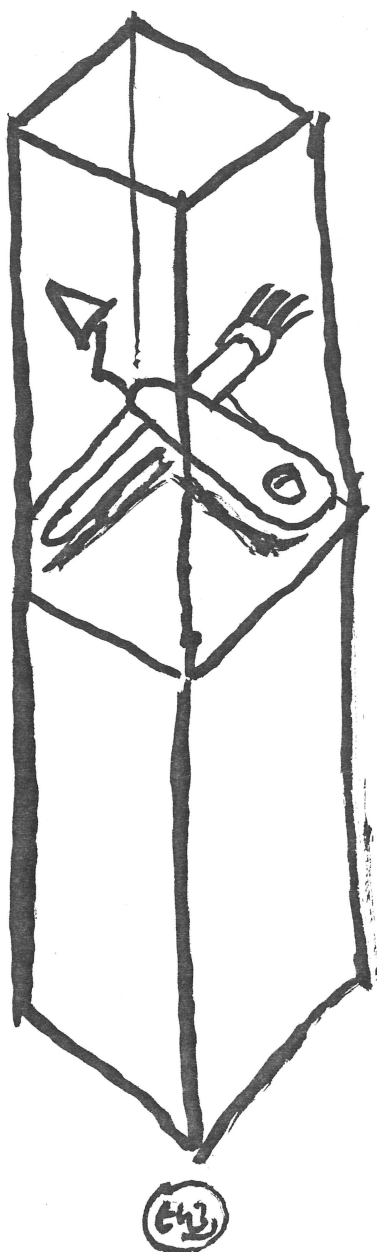
16 ± 1933

De wagenmaker

Herman Kruiden

olie op doek 150x110 cm
Van Abbe Eindhoven

RUBRIEK DER POLEMIEK

Bij sommige schilderijen heb ik dat heel sterk.

Er is met afbeeldingen iets geks aan de hand met betrekking tot de werkelijkheid. Kijkend naar een afbeelding wordt het afgebeelde gezien, niet de afbeelding. Bij een afbeelding van een tafel wordt de tafel zelf gezien, terwijl deze op essentiële punten van elkaar verschillen. Op de afbeelding van de tafel kunnen we geen bloemen zetten en de afgebeelde tafel weegt meer en neemt meer ruimte in. Nader beschouwd is het vrij onduidelijk waarom toch het afgebeelde, de tafel zelf, gezien wordt, ook tegen beter weten in.

Dit vertrouwen in de afbeelding gaat zo ver dat we gevoelens koesteren voor het afgebeelde dat we nooit buiten de afbeelding zullen ontmoeten. We raken ontroerd door afbeeldingen terwijl we op hetzelfde moment het afgebeelde als niet werkelijke aanwezigheid ervaren.

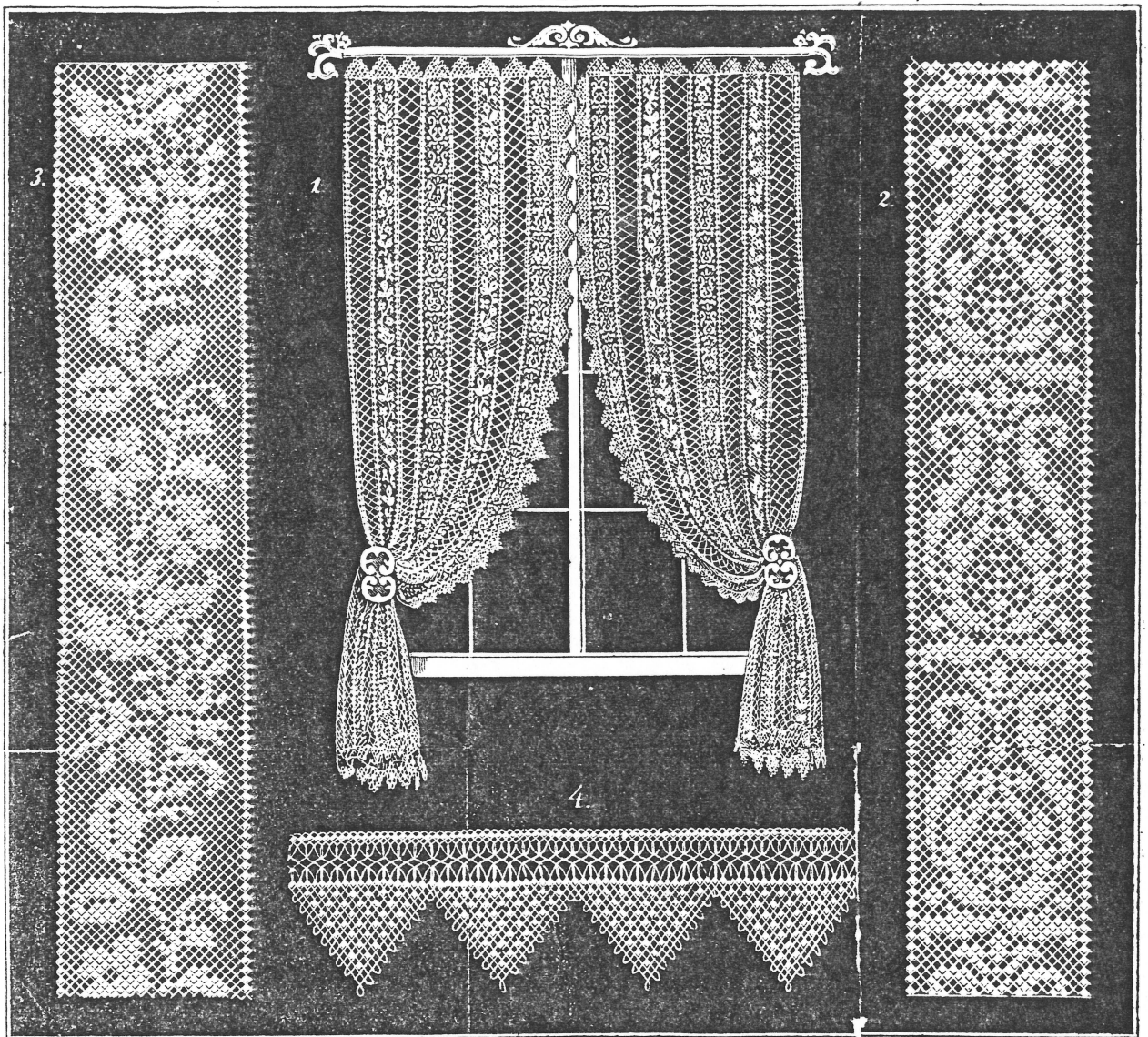
Dit beseffend breekt het klamme zweet der onzekerheid me uit bij het zien van mijn meest geliefde schilderijen. Wanneer het eigen zien niet meer betrouwbaar blijkt, wordt al het waargenomene ter discussie gesteld. Ik ben niet zo zeker van het totaal aan in mijn geheugen opgenomen beelden.

Ik kan de afbeelding bekijken zonder vooropgezette beelden als toetssteen te hanteren, hetwelk tot gevolg heeft dat het afgebeelde zich als werkelijkheid openbaart en de werkelijkheid zich laat bezien. Soms heb ik dat.

Frank Lenferink

PL. 1.

PL II kant 5

Steed van O.D. Emrik Haarlem

Point de casiton

Verslag Net.Wave.Orange-Gronin-
 ger Zomer Mani Palpatie,van
 onze kunstpresentiment,recht-
 streeks vanaf onze depandance
 op Mercurius:+0000,/ +0000/00
 &&&0&0%(000)8_3 00+0000ôôôôôô
 \$\$\$\$\$\$\$\$\$\$\$\$\$\$\$\$0000//00000000
 /000ja.0000?

54566666666666p141401400o8&&££"8/
00oo+8//ooo/_6£££opperdepop
oo/o^6 669999999999999988o80p
jooooopoei oo09kkgh %i.oUI oo
&&6 +++o o o000o0o0o++_---

```
o0000^3%%&o(00)888880--!!!0o  
oooeihoei oepsoooo tttttoo  
oooocat/00oeuu8888^....;öoooo1  
5558888888888888888888888888
```

```

oooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooooo
oo %&oo/74"£ + oiiiiiii00Pooo
popovioo000o0o .

```

```
povvertoo000 skio00 erao/000
ooo00o0o8      e000o0o0o0o0o!!-
oo0o0,0.0.0o.0o .0o.+ ,099-889
```

zonetdoordeo zon laag binnenge-
komen noodvertaling; kunsttocht
in aan route/zeewaardig/peddel
/odizee!/ruis/oetje/inde boei/
eind lopen/verontruste calcium-
schelpen/ogentroost boeketje/
onbegrijpelijkend doorsede/ge-
zien het gele schaartje Oloepje-
haarkloverij/in verwachting ting
ting het klokje klingelt/waterig
oeidiepzeus†/voetzoekers/angelus
vaargeulvisbewijs/commerzieel/
tuiltje blokken/roodrokje/o die
zee/regrezzie/boet boet een sin-
aasappelnetje/draak/duizelende
blaadjes/parelvisser/guillotine
gelatines/erratum/pilsje Oansicht

puur cenzuur/valdisper gebruiken
pillen tegen zeeziekte verkrijgb.
hooggespannen in blijde verwachting,
helaas teleurstellende dat graat
je helemaal leeg gegeteg/onderde
handen vandaan/opvang te huis
voor akasemici/europees gevaar/
(D)artyflying/koelie/prutje/
plein van de hemelse vrede/sorr
voor de beeldvervuiling/dessall
nietjes in de lijkwadend door het
donker bos kwam zij een kunstboo
m tegen/drie/eee/E=Mckw./knaapje
zag een roosje staan op de heide/
prikkebeendermerggrotten van plat

Vuilnisbelt/keukenrol/eye-whiteness/amandelmars/roosje/lecture/rame/kinderdagverblijf/de marconist/pomoïsmen/ondrsteboven in der himmel0valkuiltje/zaagvuurtoren/indigo/winnie de poehst/schoppen negen/jod boddywarmer0vogelnestje/ijsblokjes in de regen/ps-ychese/ankertjes in de modder zijn garnalen te koop/liefdeslongen/viooltjes/bij parijs/guillotine 0 gele vlek/radiopassief 00 tele-sympathie/neofonie in de akouzaligheid/ zwin daar een dobbertje!/puik/een beetje on be houden /verdritig traan /roldepolder zinnig deden we alsof het all 10/uur o dieszee! zeepok/amoëbe/raasdonder/iglodiepvriesgeep/vliegenthert/hartelijk gefel. plechtig matrozenpakje/honger loontje/flying dutchmeermin/der pacific/gauguin/dopheide huisjes in het brandend zand/brood brood en spelenook nog/bovendien/het geestige in de cunst/rataplan/holl vat made in hollandse maatjes hring/ringeloren/prinsjesdag/pijn in de voeten/malaize0/got/gevangen hartsuiker/broeikast/aquariums/kaas/pindarotsje in de branding/geel vliegtuigje vlecht/gene zijde, gele zijde en Kant/4dimensinaal computer ufotootje/windeieren/conceptie/kunstautomaat/pasenden/stenig/pipetje/engels drop/windhoos en chinese kool van hollanse bodem/retrograde/lieve ngnietjes/knutselkunst/elleboogspanningszoeker/minimaatje/dropveterend/aanmechtig/tseidgaist/gebroken geel oortje/ zaklampje0 glimworm/ horn of empty/hilariteit/kost en in wonong zei mevr. snoerwang/laatste loodje, collusie; kijk uit voor vallende blaadjes en opspattende verf!

oo oo oo oo oo oo oo

TENTOONSTELLINGEN

Dat lijkt ons wel wat.

- * Herman Schlooz exposeert lithografiën in Orvelte Grafiekgalerie Drenthe
7 juni t/m 2 juli

- * Ponypark Slagharen
Salon der Debutanten
opening vrijdag 9 juni 16.00
met onder andere
de noordelijke schilders:
Wim Bosch
Irene Hanenbergh
Frank Lenferink

- * Natuurmuseum St. Walburgstr.
'Aai eens een krokodil'
expositie waarbij tastzin
centraal staat.
9 t/m 28 mei (jammer)

- * Kunstmanifestatie Gorinchem
30 juni (opening 22.00) t/m
13 augustus.
uit Groningen:
Paul Dautzenberg
Paula E. de Vries
Christina Williamson
Harry van der Woud

- * Kunstrai Amsterdam
24 t/m 28 mei
Martin Tissing
bij galerie Maghi Bettini

- * Oostwold, De Siersteen
t/m 1 nov. Mineralen

Kwalijk riekend.

- * Elly's Schmidt
Gallenre Gallenre
tym 27 mei (gelukkig)
(was toch nog te gedogen)

[illegible]

Mooi weer bij ons eerste nummer!
In juli hopen we een tweede uitgave te doen.
Vanaf dat nummer bestaat er ruimte voor:

- advertenties te koop aangeboden of gevraagd
(kosteloos voor particulieren en non-commerciële instellingen)
- oproepen
- ingezonden brieven en andere mededelingen
- artikelen van lezers hand

En niet te vergeten bijdragen voor de Rubriek der
Polemiek.

Alles opsturen voor 1 juli aanstaande naar:

NEONTHAL

Oude Boteringestraat 57

9712 GE Groningen